

ogsaa, at vi i Venstre saa udmærket godt kan være tjent med den jævne, almindelige Mand, den almindelige Værnepligts Mand, Hr. Martin Hansen, fremfor en, der er mere inde i teoretiske Opstillinger. Det, som det ærede Medlem Hr. Rode gav Udtryk for i sin Henvendelse til Venstres Ordfører, var netop den Tone, som er kendt i dansk politisk Historie fra National-liberalismens Tid, hvor det før en Akademiker navnlig var om at gøre at haane og se ned paa den jævne Mand. Da gjaldt det om at vise, at man dog heldigvis var klogere Mennesker end den almindelige Værnepligts Mand, den jævne Husmand, og at Akademikerne dog heldigvis havde mere Forstand end Mennesker i Almindelighed paa at lægge til og trække fra, og at man kunde anvende mere kunstfærdige Opstillinger og en mere kunstfærdig Politik.

Jeg mener, at i det hele taget skulde det ærede Medlem Hr. Rode lade være med at tale om Venstres Ordførerskab. Thi det ærede Medlem anvendte ogsaa et andet Billede, kom ind paa zoologiske Betragtninger, hvor han talte om de Elefanter, man sætter i Forgrunden, naar man skal rykke frem. For at blive i Billedet vil jeg sige, at en Elefant er et klogt Dyr og et stærkt Dyr, et Dyr, som staar med Benene fast paa Jorden. Men der kan ogsaa findes andre Arter indenfor Dyrer verdenen, som kan finde Hjemstedsret i dansk Politik. Der er visse Arter af Katteslægten, man kan drage Sammenligning med, som snor og bugter sig omkring de stærke Dyr for at se at finde et Sted, hvor de kan springe paa og sætte Klørerne i. Men de Arter af Katteslægten, vi har herhjemme, er ikke slet saa farlige som de, man har i Udlandet, de kan nok rive, men de har ikke slaaet noget Menneske ihjel. Jeg tror, der er nogen Grund til at misunde Venstre, hvis det virkelig — for at blive i Dyrebilledet — var i Stand til at præstere disse Dyrerarter, som er Udtryk for den højeste Klogskab og Styrke og har sine Ben fastest paa Jorden.

Det, der navnlig har givet sig Udtryk i Statsregnskabet for det afsluttede Finansaar, er Statsvirksomhedernes Stilling. Det er den fuldkomne økonomiske — jeg kan godt bruge Udtrykket Revolution, der er foregaaet. Statsvirksomhederne, hvoraf de 4 store: Statsbanerne, Postvæsenet, Telegraf- og Telefonvæsenet og Statshavnene udgør de væsentligste, havde jo, som den højtærede Finansminister nævnte i sin Forelæggelsestale, givet Underskud i 5 Aar forud for det sidste Regnskabsaar 1922—23, og hvis man undersøger nærmere,

hvorledes det samlede Underskud har været af disse store og væsentlige Statsvirksomheder, vil man komme til ret uhyggelige Tal. Underskuddene voksede fra Aar til Aar under den radikale Regering og blev ved at vokse ogsaa under den nuværende Regering, indtil det lykkedes at ændre de Driftsplaner for disse Virksomheder, der gav det store Underskud. Det er jo slet ikke en enkelt Ting, som f. Eks. Kulindkøbene til Statsbanerne, der har frembragt dette Underskud. Følger man Tiden igennem, vil man se, at Underskuddet paa disse 4 store Statsvirksomheder begyndte i 1916—17 og fortsatte med stigende Styrke Aarene igennem. I det første af de Aar, jeg nævnte, 1916—17, var det samlede Underskud paa disse store Erhvervsvirksomheder ca. 700 000 Kr. Næste Aar, 1917—18, voksede det til 27 Millioner, det følgende Aar, 1918—19, til 39 Millioner, i 1919—20 til 53 Millioner, i 1920—21 til 76 Millioner, og i 1921—22 var det ca. 71 Millioner. Dette giver et samlet Underskud i disse 5 Aar paa 275 Millioner; og hvis man kan tale om, at noget kan staa som en Trusel for den danske Stats Finanser, er det de Driftsplaner, hvorefter dette Underskud er kommet frem, og hvis man kan tale om en virkelig Indsats i vore finansielle Forhold, i vor økonomiske Lovgivning, hvad angaar Statens Virksomheder, saa er det navnlig den, at der er bragt Balance til Veje mellem Statens Erhvervsvirksomheders løbende Indtægter og løbende Udgifter. Der er endnu et Skridt tilbage, inden man faar dem til at give en rimelig Rente af den Kapital, som indestaar i dem. Det er en Kapital, som, hvis man tager et Gennemsnit, ligger mellem 500 og 600 Millioner, og egentlig skulde jo, hvis man vil anlægge den Maalestok, en sund Forretning vil anlægge for sin Erhvervsvirksomhed, Renten af denne Kapital lægges til. Man vilde da komme til, at disse Statsvirksomheder i et Femaar har givet et samlet Underskud, som maalt med en jævn, sund, solid Forretnings Maalestok i det private Erhverv, vilde dreje sig om 400 Mill. Kr. Jeg tror rigtig nok, at de, der har haft det øverste Ansvar for at lægge Planer for Erhvervsvirksomheder, som kan bringe disse Resultater, skal være noget varsomme med at tale om „Kræfternes tøjlesløse Spil“ ude i det frie Erhvervsliv, thi der skal alligevel et godt Underskud til, der skal alligevel trækkes nogle af de værste Underskudsvirksomheder ude i det private Erhvervsliv frem, for at det skal kunne naa op paa Siden af, hvad Statsvirksomhederne har præsteret i de 5